

Samferdselsdepartementet
Luft-, post-, og teleavdelingen
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Oslo, 19 februar 2010

Innføring av frekvenstak i 1800 MHz-båndet – hørings svar fra NetCom

Det vises til høringsbrev 29. januar d.å. fra Samferdselsdepartementet (SD) vedrørende innføring av frekvenstak i 1800 MHz-båndet, med frist for eventuell tilbakemelding innen 19. februar. NetCom vil i det følgende presentere selskapets synspunkter i forhold til det foreslåtte frekvenstaket.

Ikke grunnlag for frekvenstak

I tillegg til at NetCom finner det tvilsomt om ekomloven § 6-4 første ledd, gir tilstrekkelig hjemmel til å kunne innføre et frekvenstak, mener NetCom at det under enhver omstendighet ikke er påvist et faktisk grunnlag for å innføre et frekvenstak i 1800 MHz-båndet.

Når det gjelder tvilen til om det foreligger *rettslig grunnlag* for å kunne innføre et frekvenstak, har denne sin bakgrunn i at det følger verken av ordlyden i ekomloven § 6-4 første ledd, bestemmelsens forarbeider, eller av de relevante EU-direktivene for denne bestemmelsen at myndigheten har anledning til å innføre maksimumsgrense eller tak for hvor mye spektrum én og samme aktør kan sikre seg.

Etter NetComs vurdering er det ikke tilstrekkelig at et rettslig grunnlag i denne sammenheng eventuelt kan utledes med bakgrunn i en *"fra det mer til det mindre"* forståelse av ekomloven § 6-4 første ledd. Slik NetCom ser det, følger det av legalitetsprinsippet at det rettslige grunnlaget for et så viktig, inngripende og spesielt virkemiddel som frekvenstak tross alt er, må følge direkte av lov.

Når det gjelder manglende *faktisk grunnlag* for å innføre et frekvenstak, er det i høringsbrevet verken påvist et behov for å innføre frekvenstak i dette båndet eller angitt nærmere hvorvidt et eventuelt frekvenstak vil fremstå som hensikts- og forholdsmessig i denne sammenheng. Sagt på en annen måte; forutsatt at ekomloven § 6-4 første ledd gir hjemmel til å innføre et frekvenstak, gjenstår det fortsatt å ta stilling til om de kumulative vilkårene for å gjøre dette er oppfylt, dvs. om innføring av frekvenstak i 1800 MHz-båndet er nødvendig (i) *"for å ivareta brukernes interesser"*, og (ii) *"for å legge til rette for bærekraftig konkurranse"*.

Slik NetCom ser det, hadde det vært naturlig i et høringsbrev å redegjøre noe nærmere for hvorfor det er nødvendig med et frekvenstak i dette båndet, herunder for hvordan et tak vil bidra til utvikling av bærekraftig konkurranse. For å illustrere hvilke vurderinger som må forventes at blir foretatt i forbindelse med innføring av frekvenstak, vises det til følgende generelle uttalelse fra Ofcom om bruk av dette virkemiddelet:

Spectrum caps could also prove controversial to apply, at least insofar as deciding to which markets the caps should be applied and at what level they should be set. It would require complex and resource intensive work by Ofcom to pre-define the spectrum markets and inevitably some degree of judgement by Ofcom as to the appropriate level of the cap. For these reasons, Ofcom does not favour the use of spectrum caps.¹

Uansett mener NetCom at vilkårene for å innføre frekvenstak i 1800 MHz-båndet, vanskelig kan sies å være oppfylt. Eksempelvis er det neppe nødvendig å innføre frekvenstak i dette båndet av hensyn til ”å legge til rette for bærekraftig konkurranse”. NetCom viser i denne sammenheng til at store deler av dette båndet har stått ubrukt over lengre tid. Så lenge båndet er allokert til GSM er det slik NetCom ser det, heller ikke noe som tyder på at etterspørselen overstiger tilgangen på ledige frekvenser i dette båndet.

Eventuelt tak må settes høyere

LTE-teknologien er basert på at datahastighet til sluttbruker øker direkte proporsjonalt med tilgjengelig båndbredde, opp til et teknologibestemt maksimum. Tilgjengelig spektrum vil dermed i enda større grad enn før påvirke tjenestetilbudet til sluttbruker.

Maksimal båndbredde for dagens LTE-teknologi er 20 MHz. I og med at 900 MHz- og 2100 MHz- båndet i stor grad er benyttet til GSM/UMTS, vil maksimal datahastighet i praksis bare kunne realiseres i 2600 MHz- og 1800 MHz-båndet.

På grunn av bedre bølgeutbredelse i 1800 MHz-båndet vil en LTE-radiobasestasjon i dette båndet ha teoretisk sett rundt det doble dekningsarealet av tilsvarende stasjon i 2600 MHz-båndet. Dette betyr en mer kosteffektiv utbygging, og bedre dekningskvalitet ved utbygging i dette båndet. Bruk av dette båndet vil derfor være gunstig både fra operatørenes og kundenes ståsted.

I neste generasjons LTE vil betydningen av båndbredde videreføres. 3GPP-spesifikasjonen for LTE-A (LTE-Advanced) er ennå ikke ferdigstilt, men scenariet som støttes av NetCom/TeliaSonera innebærer kombinasjon av flere frekvensbånd for å gi økt datahastighet. For eksempel skal kombinasjonen av 20 MHz i 1800 MHz- og 20 MHz i 2600 MHz-båndet gi totalt 40 MHz, og dermed doblet datahastighet til sluttbruker i forhold til dagens teknologi. Dette understreker igjen viktigheten av å kunne utnytte potensialet også i 1800 MHz-båndet fullt ut. LTE-A antas å være tilgjengelig 2012-2013, avhengig av fremdriften i spesifikasjonsarbeidet.

¹ Jf. ”Ensuring effective competition following the introduction of spectrum trading” - <http://www.ofcom.org.uk/consult/condocs/sec/>

Basert på ovennevnte vil 20 MHz i 1800 MHz-båndet være viktig for innføring av både LTE og LTE-A. GSM-operatørene benytter imidlertid i stor grad dette båndet til GSM i dag. Dette vil endres i takt med avtagende GSM-trafikk, men dette er en prosess som vil ta tid. Det er derfor nødvendig med ekstra spektrum ut over 20 MHz i 1800-båndet for å kunne håndtere GSM-trafikken og samtidig realisere full båndbredde i LTE og LTE-A på et så tidlig tidspunkt som mulig. Et tak på 20 MHz vil dermed kunne resultere i en degradering av tjenestetilbudet til sluttbruker over et lengre tidsrom.

Dersom myndighetene likevel mener det er grunnlag for å innføre et frekvenstak, må dette taket under enhver omstendighet ta hensyn til behovet for å ha GSM og LTE samtidig i båndet. Behovet for ekstra spektrum for å avlaste GSM vil variere over tid og avhenge av lokale trafikkforhold, men tatt i betraktning tilgjengelig spektrum i båndet og markedssituasjonen vil et tak på 25 MHz være et bedre alternativ, da det vil innebære en hensiktsmessig inndeling av frekvensbåndet og i mindre grad hindre utvikling av forbedrede tjenester til sluttbruker for eksisterende operatører.

Med vennlig hilsen

Espen Bjørntvedt
Gruppeleder RAN Systemutvikling
NetCom as

